

LATVIJAS REPUBLIKA

**VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DZĪVOJAMAI MĀJAI FUNKCIJONĀLI NEPIECIEŠAMĀ
ZEMES GABALA NOTEIKŠANAS UN PĀRSKATIŠANAS KOMISIJA**

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201

Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

LĒMUMS
Valmierā

2024.gada 9.janvārī

Nr.3
(protokols Nr.1, 4.§)

**Par funkcionāli nepieciešamā zemesgabala
noteikšanu daudzdzīvokļu mājai “Tožas 2”,
Kocēnu pagastā, Valmieras novadā**

Valmieras novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) 23.01.2023. saņemts [redacted] iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/733; turpmāk – iesniegums) ar lūgumu Pašvaldībai atbilstoši Piespiedu dalītā īpašuma privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likumam (turpmāk – Piespiedu dalītā īpašuma izbeigšanas likums) noteikt daudzdzīvokļu mājai “Tožas 2”, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027. Vienlaikus Pašvaldībā 17.03.2023. saņemts [redacted] iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/2273) par funkcionāli nepieciešamā zemesgabala noteikšanu zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027.

Daudzdzīvokļu dzīvojamā māja “Tožas 2”, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 011 (turpmāk – Dzīvojamā māja), sastāv no diviem dzīvokļiem ar kadastra Nr.9664 900 0466 un 9664 900 0448, kuri pieder iesnieguma iesniedzējam. Sākotnēji dzīvokļu īpašumi ir nošķirti (privatizēti) no SIA “KOCĒNI” mantas saskaņā ar likuma “Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju” 19.pantu (23.11.1992. vienošanās).

Dzīvojamā māja atrodas uz Ilzei Bernānei piederošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027, platību 5,1 ha, kas ietilpst nekustamajā īpašumā “Dzirņi”, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, kadastra Nr.9664 002 0025 (turpmāk – Zemes vienība). Zemes vienības īpašumtiesības ir ierakstītas Kocēnu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.168.

Iesniegumā tiek lūgts Pašvaldībai noteikt Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu. Iesniegumam ir pievienots Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības kopsapulces protokols un lēmums Nr.1 par atsavināšanas tiesības izmantošanas procesa uzsākšanu.

Pašvaldībā 17.03.2023. ir arī saņemts Zemes vienības īpašnieces iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/2273), kurā, cita starpā, izteikts lūgums Pašvaldībai noteikt Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu ar mērķi izbeigt piespiedu dalītā īpašuma attiecības.

Piespiedu dalītā īpašuma izbeigšanas likuma 5.panta ceturtā daļa nosaka, ka lēmums par atsavināšanas tiesības izmantošanas procesa uzsākšanu ir tiesiskais pamats, lai pašvaldība, kuras administratīvā teritorijā atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, pieņemtu lēmumu par daudzdzīvokļu dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu. Savukārt minētā likuma 1.panta 6.punkts cita starpā nosaka, ka zemesgabals ir privātpersonai piederoša zeme, uz kuras atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, īpašuma tiesības uz to ir nostiprinātas zemesgrāmatā un tā sakrīt vai daļā sakrīt ar dzīvojamo māju privatizāciju regulējošos normatīvajos aktos noteikto dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu.

Ievērojot minēto, Iesniegumā izteiktā prasība ir pamatota un Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala noteikšana ir balstāma uz dzīvojamo māju privatizāciju regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Dzīvojamo māju privatizāciju regulē likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", kura:

- 1.panta 1.punkts nosaka, ka daudzdzīvokļu māja – dzīvojamā māja, kurā saskaņā ar mājas inventarizācijas plānu ir vairāk nekā viens dzīvoklis, mākslinieka darbnīca vai neapdzīvojamā telpa, un mājai funkcionāli piederīgās palīgēkas un būves;
- 1.panta 20.punkts nosaka, ka dzīvojamai mākai funkcionāli nepieciešamais zemes gabals – zeme, uz kuras uzcelta dzīvojamā māja, tās uzturēšanai, apsaimniekošanai un funkcionēšanai nepieciešamie infrastruktūras, labiekārtojuma un komunikāciju elementi, kas uzrādīti šā zemes gabala detālplānojumā;
- 28.panta otrā daļa paredz, ka, nosakot privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu, nēm vērā normatīvo aktu par vispārējo teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteikumus, it sevišķi: 1) esošo apbūvi; 2) apbūves parametrus; 3) pagalmu plānošanas noteikumus; 4) to, lai nodrošinātu piekļuvi, pieejamību transporta infrastruktūrai, nepieciešamo inženierkomunikāciju tīklu u.c.; 5) to, lai pēc privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas zemes gabala īpašniekam būtu iespēja izmantot atlikušo zemes gabala daļu atbilstoši noteiktajam lietošanas mērķim.

Nemot vērā, ka Dzīvojamā māja kopā ar dzīvojamām mājām "Tožas 4", "Tožas 6" un "Tožas 8" veido vienotu kvartālu, nosakot funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu, ievērojama arī likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 85.panta otrā daļa, kura nosaka, ka, ja ir saņemts kaut viens ierosinājums par dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala pārskatīšanu, pašvaldība vienlaikus izvērtē arī citu dzīvojamām mājām funkcionāli nepieciešamo zemes gabalu pārskatīšanas nepieciešamību attiecīgā kvartāla robežās.

Savukārt Ministru kabineta 2015.gada 8.septmebra noteikumu Nr.522 "Privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas kārtība" 4.punkts paredz, ka, nosakot funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību, nēm vērā apbūves blīvumu un brīvās zāļas teritorijas rādītāju.

Ievērojot Administratīvā procesa likuma 62.pantā noteikto pienākumu noskaidrot un izvērtēt administratīvā procesa daļbnieku viedokli, 14.08.2023. Pašvaldībā tika uzklausīts Dzīvojamās mājas un Zemes vienības īpašnieku viedoklis saistībā ar iespējamo funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanu. Dzīvojamās mājas īpašnieks norādīja, ka atbalsta funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanu, kas ietver Dzīvojamo māju un visas šobrīd esošās palīgēkas, savukārt Zemes vienības īpašniece iesniedza savu piedāvājumu noteikt funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību aptuveni 1230 m² platībā (zemes gabals, kas ietver Dzīvojamo māju 20 m dienvidrietumu, 18 m ziemeļrietumu, 6 m ziemeļaustrumu un 4 m dienvidaustumu virzienā no Dzīvojamās mājas).

Atbilstoši Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas datiem Dzīvojamās mājas, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 011, kopējā platība ir 95,70 m². Pie Dzīvojamās mājas atrodas vēl vairākas būves:

- garāža, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 010, platība 20,90 m²;
- kūts, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 014, platība 53,10 m²;
- garāža, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 013, platība 17,30 m²;
- šķūnis, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 009, platība 35 m²;
- pirts, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 008, platība 17,50 m²;
- pirmsreģistrēta apvidū esoša būve ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 022, aptuvenā platība 32 m²;

- pirmsreģistrēta apvidū esoša būve ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 023, aptuvenā platība 18 m²;
- pirmsreģistrēta apvidū esoša būve ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 020.

Atbilstoši Pašvaldības rīcībā esošajai informācijai Dzīvojamā mājai ir šādi labiekārtojuma elementi: ūdensapgāde – aka, kanalizācija – decentralizēta; siltumapgāde – malkas apkure. Ievērojot šo, secināms, ka Dzīvojamai mājai nepieciešams tik liels funkcionāli nepieciešamais zemesgabals, lai uz tā būtu iespējams izvietot Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamas palīgēkas – malkas šķūni, aku un kanalizācijas risinājumam nepieciešamo būvi.

Nemot vērā, ka Zemes vienība pieguļ valsts vietējam autoceļam V215 Dūķeri – Kelpi, racionālākais piekļuves veids Dzīvojamai ir mājai ir no šī autoceļa, kā rezultātā nav nepieciešams vērtēt citus piekļuves vai pieejamības transporta infrastruktūrai risinājumus.

Saskaņā ar Kocēnu novada teritorijas plānojumu 2014.-2025.gadam un saistošajiem noteikumiem Nr.32/2013 "Kocēnu novada teritorijas plānojuma 2014.-2025.gadam grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.32), kas apstiprināti ar Kocēnu novada pašvaldības domes 13.11.2013. sēdes lēmumu Nr.6 (1§), Zemes vienības plānotais (atļautais) teritorijas izmantošanas veids ir Lauksaimniecības teritorija.

Nemot vērā, ka šim plānotajam (atļautajam) izmantošanas veidam Saistošie noteikumi Nr.32 nenosaka skaitliskus apbūves parametrus, ievērojot Administratīvā procesa likuma 15.panta divpadzītajā daļā nostiprināto juridiskās obstrukcijas aizlieguma principu, kurš noteic, ka iestāde nedrīkst atteikties izlemt jautājumu, pamatojoties uz to, kas šis jautājums nav noregulēts ar likumu vai citu ārējo normatīvo aktu, tās nedrīkst atteikties piemērot tiesību normu, pamatojoties uz to, ka šī tiesību norma neparedz piemērošanas mehānismu, ka tas nav pilnīgs vai nav izdoti citi normatīvie akti, kas tuvāk regulētu attiecīgās tiesību normas piemērošanu, Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala apbūves parametru noteikšanai tiek izmantota pēc funkcionalitātes un būtības atbilstošākais plānotais (atļautais) izmantošanas veids - Lauku apbūves teritorija, kurā saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.32 334.punktu kā galvenais zemes, ēku un būvju izmantošanas veids cita starpā ir noteikta dzīvojamā apbūve (tai skaitā esošā mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve). Saistošo noteikumu Nr.32 338.punkts nosaka, ka Lauku apbūves teritorijā zemes vienības maksimālais apbūves blīvums nedrīkst pārsniegt 30%.

Šobrīd esošā apbūve – Dzīvojamā māja un palīgēkas (būves ar kadastra apzīmējumiem 9664 002 0027 010, 9664 002 0027 022, 9664 002 0027 023, 9664 002 0027 009, 9664 002 0027 014 un 9664 002 0027 013) veido apbūvi 272 m² apjomā.

Zemes vienība pieguļ Valsts vietējam autoceļam V215 Dūķeri-Kelpi, kuram saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.32 178. un 179.punktu ir noteikta aizsargjosla 30 m no ceļa ass uz katru pusē, paredzot to kā no apbūves brīvu joslu. Ievērojot šo, aprēķinot apbūves blīvumu, netiek ķemta vērā Zemes vienības teritorija no autoceļa V215 līdz Dzīvojamai mājai 1080 m² platībā.

Lai ievērotu noteikto maksimālo apbūves blīvumu (nepārsniedz 30%), nemot vērā esošo apbūvi (272 m²) un izslēdzot teritorijas daļu, kurā apbūve nav atļauta (1080 m²), Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platība nedrīkst būt mazāka par 1986,67 m² (272/0,3 + 1080).

Valmieras novada Būvvalde 05.10.2022. veica Dzīvojamās mājas apsekošanu, kuras rezultātā 02.01.2023. sagatavots Atzinums par būves pārbaudi Nr.BIS-BV-19.9-2023-23 (turpmāk – Atzinums). Atzinumā cita starpā konstatēts, ka:

- būves ar kadastra apzīmējumiem 9664 002 0027 022 un 9664 002 0027 023 ir pagrabi, savukārt būve ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 020 ir nojaukta;
- pie Dzīvojamās mājas ir trīs būves: konteiners, siltumnīca un šķūnis, kuras nav fiksētas Valsts zemes dienesta informācijas sistēmā.

Nevienas no Dzīvojamās mājas palīgēkām īpašumtiesības nav nostiprinātas Zemesgrāmatā, kā arī tām nav būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu noteiktajā kārtībā izstrādātas dokumentācijas, kas apliecinātu to būvniecības likumību.

Atbilstoši minētajam Atzinumam un Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk - NEKIP) datiem, Dzīvojamās mājas ekspluatācija ir uzsākta 01.09.1960., būves ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 010 (garāža) ekspluatācija uzsākta 01.09.1980., būvju ar kadastra apzīmējumiem 9664 002 0027 009 (šķūnis) un 9664 002 0027 014 (kūts) ekspluatācija uzsākta 01.09.1960., būves ar kadastra apzīmējumu 9664 002 0027 013 (garāža ar piebūvētu šķūni) ekspluatācija uzsākta 01.09.1970.. Būvēm ar kadastra apzīmējumiem 9664 002 0027 022 un 9664 002 0027 023 (pagrabi) nav norādīts to ekspluatācijas uzsākšanas datums, taču vizuāli tie ir piekritīgi ēkām, kā rezultātā tiek pieņemts, ka to ekspluatācijas uzsākšanas periods ir 1960.-1980.gadi, t.i., pirms Dzīvojamās mājas dzīvokļu privatizācijas. Savukārt būves ar kadastra apzīmējumu 966 002 0027 008 (pirts) ekspluatācija uzsākta 01.09.2001., t.i., jau pēc Dzīvojamās mājas dzīvokļu privatizācijas brīža.

Saskaņā ar tiesu praksē nostiprinātajām atzinām pirms 05.04.1993. būvētu būvju tiesiskums netiek pārvērtēts un tiek atļauta īpašuma tiesību reģistrācija (*Administratīvās apgabaltiesas 15.05.2012. spriedums lietā Nr.A421006909*). Tiesu praksē nostiprinātais princips skaidrojams ar tiesiskās stabilitātes principu un normatīvo aktu spēkā stāšanās brīdi – 05.04.1993. stājās spēkā Zemesgrāmatu likums, savukārt 10.08.1995., stājoties spēkā Būvniecības likumam, un 01.07.1997., stājoties spēkā Vispārīgajiem būvnoteikumiem, tika ieviestas izmaiņas būvniecības uzsākšanai nepieciešamajos priekšnoteikumos. Attiecīgi būvniecību, kura veikta līdz minētā regulējuma spēkā stāšanās brīdim, nav pamata pārvērtēt. Ievērojot šo, Pašvaldībai nav pamata apšaubīt, ka līdz Dzīvojamās mājas dzīvokļu privatizācijas brīdim veiktā palīgēku apbūve ir īstenota, veidojot Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo palīgēku kopumu.

Ievērojot minēto, nosakot Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu, ir nemama vērā apbūve, kas veikta līdz Dzīvojamās mājas dzīvokļu privatizācijas brīdim, t.i., funkcionāli nepieciešamajā zemesgabalā iekļaujot būves ar kadastra apzīmējumiem 9664 002 0027 010 (garāža), 9664 002 0027 009 (šķūnis), 9664 002 0027 014 (kūts), 9664 002 0027 013 (garāža ar piebūvētu šķūni), 9664 002 0027 022 (pagrabs) un 9664 002 0027 023 (pagrabs).

Ministru kabineta 2016.gada 2.augusta noteikumu Nr.505 "Zemes ierīcības projekta izstrādes noteikumi" 6.punkts nosaka, ka zemes vienības robežu posmus projektē pa izliektiem apvidus lineāriem objektiem vai kā taisnu iedomātu līniju bez lauzumiem, ievērojot esošo apbūvi, robežu pagrieziena leņķus veidojot pēc iespējas tuvāk 90 grādiem. Savukārt Saistošo noteikumu Nr.32 63.punkts nosaka, ka ēkas un būves izvieto ne tuvāk kā 4 m no zemes vienības robežām.

Nemot vērā, ka Dzīvojamā māja atrodas vienā kvartālā ar dzīvojamām mājām "Tožas 4", "Tožas 6", "Tožas 8", Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, funkcionāli nepieciešamā zemes gabala robežas ir saskaņojamas arī ar šīm dzīvojamām mājām noteiktā funkcionāli nepieciešamā zemes gabala robežām.

Ievērojot iepriekš veikto izvērtējumu par esošo apbūvi, teritorijas plānošanas noteikumos noteiktiem apbūves parametriem, piekļuves iespējām, kopējo kvartāla robežu plānojumu, Ministru kabineta 2016.gada 2.augusta noteikumu Nr.505 6.punktu un Saistošo noteikumu Nr.32 63.punktu, un nemot vērā, ka Zemes vienības kopējā platība ir 5,1 ha, kā rezultātā pēc Dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas ir iespējama atlikušās Zemes vienības daļas izmantošana atbilstoši noteiktajam lietošanas mērķim (lauksaimniecības zeme), Dzīvojamās mājas funkcionāli nepieciešamā zemesgabala robežas nosakāmas atbilstoši šī lēmuma pielikumam.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un Administratīvā procesa likuma 27.panta pirmo daļu, 63.pantu, 66.panta pirmo daļu, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 28.pantu, Pašvaldības dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas un pārskatīšanas komisija, balsojot: ar 5 balsīm "Par" (Ilze Beķere, Līga Zvirbule, Lauma Melece, Mārtiņš Ķibers, Krišjānis Ķibers), "Pret" – nav, "Atturas" – nav, nolemj:

1. noteikt dzīvojamās mājas "Tožas 2", Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, kadastra apzīmējums 9664 002 0027 011, funkcionāli nepieciešamā zemes gabala robežas saskaņā ar pielikumu;

2. noteikt dzīvojamās mājas "Tožas 2", Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, funkcionāli nepieciešamā zemes gabala platību – 3752 m², kurš atrodas uz vienas zemes vienības, Kocēnu pagasts, Valmieras novads, kadastra apzīmējumu 9664 002 0027;
3. noteikt dzīvojamās mājas "Tožas 2", Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, funkcionāli nepieciešamā zemes gabala nekustamā īpašuma lietošanas mērķi - vienstāva un divstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve (kods 0701).

Pielikumā: "Dzīvojamās mājas "Tožas 2", Kocēnu pagastā, Valmieras novadā, funkcionāli nepieciešamā zemes gabala projekts" uz 1 lappuses.

Piemērotās tiesību normas

1. Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 1.panta 1. un 20.punkts, 28.pants, 85.panta otrā daļa;
2. Administratīvā procesa likuma 15.panta divpadsmitā daļa, 62.pants;
3. Pies piedu dalītā īpašuma izbeigšanas likuma 1.panta 6.punkts, 5.panta ceturtā daļa;
4. Ministru kabineta 2015.gada 8.septembra noteikumu Nr.522 „Privatizējamai dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala noteikšanas kārtība“ 4.punkts;
5. Ministru kabineta 2016.gada 2.augusta noteikumu Nr.505 "Zemes ierīcības projekta izstrādes noteikumi" 6.punkts.
6. Kocēnu novada teritorijas plānojuma 2014.-2025.gadam un saistošo noteikumu Nr.32/2013 "Kocēnu novada teritorijas plānojuma 2014.-2025.gadam grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", kas apstiprināti ar Kocēnu novada pašvaldības domes 13.11.2013. sēdes lēmumu Nr.6 (1§) 63., 178., 179., 334. un 338.punkts.

Izvērtētā dokumentācija

1. ██████████ 17.03.2023. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/2273);
2. ██████████ 23.01.2023. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/733);
3. Valmieras novada būvvaldes 02.01.2023. atzinums par būves pārbaudi Nr.BIS-BV-19.9-2023-23.

Lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi. Saskaņā ar Paziņošanas likuma 8. panta otro daļu dokumenti, kas paziņots kā vienkāršs pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu astotajā dienā no dienas, kad tas iestādē reģistrēts kā nosūtāmais dokumenti, savukārt atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai dokumenti, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo administratīvo aktu mēneša laikā pēc tā spēkā stāšanās dienas var apstrīdēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā Pašvaldības domē Lāčplēša ielā 2, Valmierā, Valmieras novadā, LV-4201, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv.

Komisijas priekšsēdētāja

Ilze Bekere

